

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๖๒๓

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดแพร่ ถนนราษฎร์อุทิศ
พร ๕๔๐๐๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง แจ้งเวียนคู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

เรียน ท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ ที่ พร ๐๐๓๓.๐๑๒/ว ๒๔๒๗

ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่แจ้งว่า สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข แจ้งเวียนคู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามมาตรา ๑๑๘ แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นไปอย่างถูกต้อง จึงให้อำเภอแจ้ง คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมดังกล่าวข้างต้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และเทศบาล เมืองแพร่ขอให้ดำเนินการตามแนวทางข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินกร ดีสุยา)
ท้องถิ่นจังหวัดแพร่

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร.๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๓

ผู้รับผิดชอบนายกริชชฎา จันทรรวมสุข นสท ชก

ก.ส. ๖๓
๖๓
๖๓

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่
เลขที่ 4016
วันที่ ๖ ต.ค. ๒๕๖๔
เรื่อง

ที่ พร ๐๐๓๓.๐๑๒ / ๖๒๒๒๓

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่
๒๕ ถนนบ้านใหม่ พร ๕๕๐๐๐

๖ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แจ้งเวียนคู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดแพร่ ท้องถิ่นจังหวัดแพร่

ตามที่ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข แจ้งเวียนคู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามมาตรา ๑๑๘ แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้งฟื้นฟูสภาพทางสังคมทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ พิจารณาแล้วเพื่อให้การขึ้นทะเบียนศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นไปอย่างถูกต้องและถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน จึงส่งคู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมมายังท่านเพื่อถือปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตาม QR Code หายเอกสารฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดแพร่

ขอแสดงความนับถือ

- เมื่อ ๖/๑๐/๒๕๖๔

- นายนครินทร์ อมก. ๑๖๖

ทิศดินแนวทางการปฏิบัติ

(นายรุ่งกิจ ปินใจ)

นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) ปฏิบัติราชการแทน

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแพร่

(นายกริชชญา จันทรรวมสุข)

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นชำนาญการ

คู่มือแนวทางการดำเนินงาน
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

กลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิต และยาเสพติด

โทร ๐ ๕๕๕๑ ๑๑๕๕ ต่อ ๓๐๔

โทรสาร ๐ ๕๕๕๒ ๓๓๑๓

กรม
๖๖

(นายชินกร ดีสุยา)
ท้องถิ่นจังหวัดแพร่

คู่มือแนวทางการดำเนินงาน ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

สำนักงาน ป.ป.ส.
แจ้งเบาะแสยาเสพติด
1386

คู่มือ แนวทางการดำเนินงาน ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

QR CODE

E-BOOK

ชื่อหนังสือ : คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
จัดทำโดย : ส่วนประสานการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคม
สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
กระทรวงยุติธรรม
ปีที่พิมพ์ : พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี 2568 จำนวน 5,500 เล่ม
และจัดทำในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
ISBN : 978 - 616 - 7777 - 49 - 8
เลขเอกสารเผยแพร่ของสำนักงาน ป.ป.ส. : 1 - 01 - 2568
พิมพ์ที่ : บริษัท ออนป้า จำกัด ONPA COMPANY LIMITED
ที่อยู่ สำนักงานใหญ่ 111/11 อาคารนวมสร
ถนนพระรามที่ 3 แขวงบางค้อเหนือ
เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร 10120
โทรศัพท์ 66 (0) 2689 2888, 66 (0) 2689 - 2999
โทรสาร 66 (0) 2689 - 1054

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 1 - 9 / กทม. และหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงแรงงาน ร่วมกันจัดทำแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในระดับพื้นที่ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถดำเนินการสนับสนุนช่วยเหลือ ส่งเสริมระดับต่างๆ เช่น ที่อยู่อาศัย อาชีพ การศึกษา เป็นต้น ตลอดจนส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ มุ่งลดผลกระทบ ต่อสุขภาพ ชุมชน และสังคม พร้อมกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมนี้เป็นหัวใจสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เพราะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เสพยาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด หันกลับคืนสู่สังคม ในการนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. คาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม จะเป็นประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้แก่ผู้เสพยาเสพติด และผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่ทั่วประเทศ

สำนักงาน ป.ป.ส. ขอขอบคุณ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน และผู้แทนจากศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด อำเภอ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิด และถ่ายทอดมุมมองที่สำคัญ ในการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตลอดจน รศ.พ.ศ.หญิง ดร.สุนรัตน์ สืบศิริกุล ผศ.ดร.ปรีชญานันท์ นิกพิสัย และนายกิตติชัย เหลืองกำจร นักวิชาการด้านสาธารณสุข และสังคมศาสตร์จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และนักวิชาการอิสระ ที่ได้ร่วมกับจัดทำ คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเล่มนี้จนสำเร็จอย่างทุกประการ

สำนักงาน ป.ป.ส.
มีนาคม 2568

สารบัญ

คำนำ	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การนำปณิธานผู้พิชิตยาเสพติดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม	5
บทที่ 3 แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม	17
• โครงสร้างศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม	17
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สังกัดกระทรวงมหาดไทย	18
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด	
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ	
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล	
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สังกัดกรุงเทพมหานคร	32
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกรุงเทพมหานคร	
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต	
• ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต	
• ฝั่งการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม	37
บทที่ 4 การติดตามและรายงานผลของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม	41
ภาคผนวก	44

ดูแล ใส่ใจ
ช่วยกันแก้ปัญหา

บทที่ 1

บทนำ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 118 กำหนดให้กระทำความผิดและกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม มีหน้าที่ในการติดตาม ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ แก่ผู้ได้รับการบำบัดรักษา ตามมาตรา 113 มาตรา 114 และมาตรา 169 เพื่อให้ผู้ได้รับการบำบัดรักษาได้รับการฟื้นฟู สภาพทางสังคม โดยได้รับการบริการด้านสวัสดิการสังคม การสงเคราะห์ที่จำเป็นและเหมาะสม รวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุน ให้ มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว เพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยไม่กลับมาระทำผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดอีกซึ่งให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) สนับสนุนและช่วยเหลือ การดำเนินการของกระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ การศึกษา การติดตามดูแล ปัญหาด้านสุขภาพ และการให้การสงเคราะห์อื่นๆ

รัฐบาลกำหนดนโยบายด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีเจตนารมณ์ที่จะลดความรุนแรงของปัญหายาเสพติด และปัญหาที่เกี่ยวข้องให้เบ็ดเสร็จเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมตระหนักต่อการดำรงชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน อันจะส่งผลต่อความมั่นคงและสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหายาเสพติด อยู่ในนโยบายการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและความปลอดภัยมาสู่ประชาชน โดยจะทำงานร่วมกับประชาชนทุกภาคส่วน ภายใต้แนวคิด “เปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย” รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในทุกจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตามบริบทสภาพปัญหาในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสนับสนุน ช่วยเหลือ และสงเคราะห์ ตลอดจนส่งต่อให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยเน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ มุ่งลดผลกระทบต่อสุขภาพ ชุมชน และสังคม พร้อมกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานประสานการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟู สภาพทางสังคมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 118 มาตรา 113 มาตรา 114 มาตรา 169 ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์การดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกระดับทั้งจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น พร้อมทั้งจัดทำแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานคร ถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้กับหน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนงานศูนย์ฟื้นฟู สภาพทางสังคมเกิดความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพในการให้ความช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ผ่านการบำบัดรักษา ตามบริบทของพื้นที่

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้เสพที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ยาเสพติดและผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด รวมทั้งการติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด

ขอบเขตของคู่มือ

1. การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
2. แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
3. การติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกระดับมีแนวทางในการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอย่างชัดเจนเป็นไป ในทิศทางเดียวกันและสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่
2. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมสามารถดำเนินงานด้วยความช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้เสพ/ผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม รวมทั้งการติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

1

2

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

3

4

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

1. การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

1.1 กรอบแนวคิดเรื่องการจัดการผู้เสพยาตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

1) กรอบนโยบายทางอาญาในการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับ ความร้ายแรงของการกระทำความผิด แยกผู้กระทำความผิดเป็น 3 กลุ่ม คือ นายทุน (ผู้ผลิต/ผู้ค้าย) แรงงาน (ผู้รับจ้างขาย) และเหยื่อ (ผู้เสพ/ผู้ติด)

2) กรอบมุมมองการแก้ไขปัญหายาเสพติดหรือผู้ติดยาเสพติดเป็นมิติด้านสาธารณสุขและสุขภาพ รวมทั้งการให้โอกาส ให้ความช่วยเหลือ และสงเคราะห์ มิใช่ถือว่าเป็นปัญหาทางอาญากรรมอย่างเดียว

1.2 เจตนารมณ์ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

เจตนารมณ์ในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด เป็นการแก้ไขปรับปรุง ระบบการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดใหม่ โดยกำหนดให้เป็นกระบวนการทางสาธารณสุขที่ต้อง ดำเนินการในทางแพทย์ มุ่งให้ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วย มากกว่าการนำผู้ติดยาเสพติดไปดำเนินคดีอาญา

การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบเดิม ซึ่งเป็นระบบสมัครใจและระบบบังคับบำบัด จึงปรับเป็นระบบสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเท่านั้น สร้างกระบวนการในการ ให้ความช่วยเหลือ ให้การสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาหรือผ่านการบำบัดรักษา ซึ่งเรียกว่า "การฟื้นฟูสภาพทางสังคม" ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 2 การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคม แก่ผู้ติดยาเสพติด กำหนดให้กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมขึ้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนด โดยศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม จะมีหน้าที่ และอำนาจในการติดตาม ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และสงเคราะห์แก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ตามมาตรา 113 มาตรา 114 และมาตรา 169 เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้รับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสวัสดิการสังคม การสงเคราะห์ที่จำเป็นและเหมาะสม รวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุนให้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว เพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยไม่กลับมากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

คู่มือแนวทางดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

5

กรณีที่ 1 ผู้เสพยาสมัครใจเข้าบำบัดด้วยตนเอง (มาตรา 113)

ผู้เสพยาเสพติด ตามมาตรา 162 (ยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์) หรือมาตรา 163 (สารระเหย) หรือ มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์เพื่อเสพยาตามมาตรา 164 สามารถสมัครใจและไปขอเข้ารับ การบำบัดรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติด (โรงพยาบาลจิตเวช) ได้ ตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีเรื่องถึงการเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลของเอกชนที่ได้รับการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด และเมื่อผู้เสพยาเข้ารับการบำบัดรักษายจนครบถ้วนแล้ว จะได้รับหนังสือรับรอง และถือว่าไม่มีความผิดตามกฎหมาย

กรณีที่ 2 ผู้เสพยาถูกเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจับกุม (มาตรา 114)

กรณีนี้ที่เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตรวจพบผู้ผิดกฎหมายอันควรสงสัยว่า เสพยาเสพติด (ยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์) ตามมาตรา 162 หรือสารระเหย มาตรา 163 หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ เพื่อเสพยาตามมาตรา 164 และไม่ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ติดยาหรืออยู่ในระหว่าง ถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษา ประกอบกับ ไม่มีพฤติการณ์ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคมที่เกิดจากโรคทางจิตและประสาท หรืออาการที่เกิดจาก ฤทธิ์ของยาเสพติด และผู้บังคับใช้กฎหมายจับกุมได้ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจส่งตัว ผู้มีไปยังสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรองเพื่อประเมินระดับการเสพยาหรือการติดและส่งไปเข้ารับการบำบัดรักษา ในสถานพยาบาลตามความเหมาะสม ตามมาตรา 114 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยเมื่อผู้เสพยาได้เข้ารับ การบำบัดรักษายจนครบถ้วนแล้วจะได้รับหนังสือรับรองและถือว่าไม่มีความผิดตามกฎหมาย แต่หากผู้ที่มีอาการเข้ารับการ บำบัดรักษาแล้วในระหว่างการบำบัดรักษากลับหลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือ ให้เจ้าหน้าที่จัดทำประวัติและพฤติการณ์ ดังกล่าวไว้ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาที่จะไม่ให้นำเข้ารับการบำบัดรักษาในครั้งต่อไป

กรณีที่ 3 ผู้เสพยาไม่สมัครใจบำบัด หรือมีลักษณะต้องห้าม (มาตรา 165-170)

กรณีที่ไม่เข้าเงื่อนไขที่จะขอสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาตามกรณี 2 หรือกรณีที่ถูกตรวจพบ โดยเจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแต่ไม่สมัครใจที่จะเข้ารับการบำบัดรักษานั้นจะต้องถูกจับกุม และดำเนินคดีตามกฎหมาย นำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนจับกุมและส่งไปให้พนักงานฝ่ายปกครองเพื่อคัด คัดโทษ โดยพนักงานฝ่ายปกครองสามารถฟ้องคดีด้วยอาชญากรรมได้ เนื่องจากเป็นคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และเมื่อคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลแล้ว ศาลจะต้องคำนึงถึงการสงเคราะห์ให้จำเลยเข้ารับการบำบัดรักษาซึ่งจำ กัดต้อง โดยศาลมีดุลพินิจในการดำเนินการกับผู้เสพตามประมวลกฎหมายยาเสพติดได้หลายวิธี ได้แก่

- 1) การส่งจำเลยไปเข้ารับการบำบัดรักษาซึ่งสถานพยาบาลยาเสพติด ซึ่งหากเข้ารับการบำบัดรักษา จนครบถ้วนแล้ว ศาลจะยุติคดีและพ้นจากความผิด (มาตรา 168)
- 2) ศาลพิพากษาลงโทษจำเลย แต่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการกำหนดเงื่อนไขในความประพฤติ (มาตรา 166)
- 3) ศาลพิพากษาลงโทษจำเลย แต่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย (มาตรา 166)

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

6

1.4 คำนิยามสำคัญการบำบัดรักษาตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

มาตรา 108 "การบำบัดรักษา" หมายความว่า การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ซึ่งรวมถึงการคัดกรอง การประเมินความรุนแรง การบำบัดด้วยยา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การลดอันตรายจากยาเสพติด และการติดตามหลัง การบำบัดรักษา ซึ่งกล่าวโดยสรุปจะมีด้วยกัน 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขั้นตอนการประเมิน คัดกรอง หรือเริ่มการ
- 2) ขั้นตอนการบำบัดด้วยยาหรือถอนพิษยา
- 3) ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ
- 4) ขั้นตอนการติดตามดูแล นอกจากนี้ ยังให้รวมถึงการลดอันตรายจากยาเสพติด

"การลดอันตรายจากยาเสพติด" ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีการกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความไว้ในประมวลกฎหมาย ยาเสพติด แต่กระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานหลักผู้รับผิดชอบการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้กำหนดนิยาม ดังกล่าวไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ให้หมายความว่า การลดอันตรายจากการใช้ ยาเสพติด (Harm Reduction) หมายถึง การลดปัญหา หรือภาวะเสี่ยงอันตราย การแพร่ระบาด การสูญเสียจากการใช้ ยาเสพติด ที่อาจเกิดกับตัวบุคคล ชุมชน และสังคม เป็นการป้องกันอันตรายโดยการทำให้พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดเป็นอันตรายลดลง ไม่แพร่ขยายไปสู่คนหมู่มากได้ เป็นการยึดมั่นวิถีการปฏิบัติที่เคารพสิทธิของผู้ป่วยเป็นฐาน โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ มนุษยธรรม สิทธิมนุษยชน และความเข้าใจธรรมชาติของยาเสพติด

"การฟื้นฟูสมรรถภาพ" หมายความว่า การกระทำใดๆ อันเป็นการบำบัดพฤติกรรมทางเสพยาเสพติด และฟื้นฟู สภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้กับคืนสู่สภาพปกติ ซึ่งการฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นส่วนหนึ่ง ใน 4 ขั้นตอนของ "การบำบัดรักษา" โดยในขั้นตอนนี้จะมียาเสพติดให้ใช้บำบัดรักษาภายใต้การบำบัดรักษา ภายหลังจากที่มีการคัดกรอง ประเมินความรุนแรง และบำบัดด้วยยาแล้ว ในขั้นตอนต่อไป จะเป็นขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถ ฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจจนมีสภาพร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็งมั่นคง และไม่เสี่ยงต่อการกลับไปใช้ยาเสพติด

"การฟื้นฟูสภาพทางสังคม" หมายความว่า การกระทำใดๆ อันเป็นการสงเคราะห์สนับสนุนให้ผู้ติดยาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านที่อยู่อาศัย การศึกษา อาชีพ ตลอดจนการติดตามดูแล ช่วยเหลือและสามารถกลับมามีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

นอกจากการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยในการให้การดูแลรักษาที่ฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในทางการแพทย์แล้ว อีกส่วนหนึ่งจะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดและผ่านการบำบัดรักษาให้ได้รับการสงเคราะห์ ช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมในเรื่องต่างๆ เช่น ด้านที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การศึกษา การสาธารณสุข การเข้าถึง แหล่งเงินทุน หรือด้านอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลักๆ คือ ต้องการให้ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาได้รับการ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เพียงพอ เพื่อให้ภายหลังจากการบำบัดรักษา ผู้ป่วยจะสามารถดำรงชีวิตและประกอบ อาชีพที่สุจริตโดยไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดและผู้ติดยาเสพติดเป็นไปอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ "การฟื้นฟูสมรรถภาพ" และ "การฟื้นฟูสภาพทางสังคม" มีความหมายแตกต่างกัน กล่าวโดยสรุป "การฟื้นฟูสมรรถภาพ" คือ ขั้นตอนหนึ่งของการบำบัดรักษา โดยเป็นขั้นตอนบำบัดพฤติกรรมทางเสพยาเสพติด และฟื้นฟู สภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติดให้กับคืนสู่สภาพปกติ ในขณะที่ "การฟื้นฟูสภาพทางสังคม" จะเป็นกระบวนการ ช่วยเหลือผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและผู้ติดยาเสพติดให้ได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมในเรื่องต่างๆ เพื่อให้ภายหลังจากการบำบัดรักษา ผู้ป่วยจะสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพที่สุจริต โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ ยาเสพติดอีก

"ศูนย์คัดกรอง" หมายความว่า สถานที่คัดกรองการใช้ยาเสพติด

ศูนย์คัดกรองเป็นสถานที่ที่ดำเนินการคัดกรอง การประเมินความรุนแรงของกรณีการติดยาเสพติด การประเมินความเสี่ยงทางสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตของผู้ป่วย เพื่อวิเคราะห์ระดับการเสพ การติดยาเสพติดตามหลักวิชาการแพทย์ และส่งต่อไปยังหน่วยงานบำบัดรักษาหรือสถานพยาบาลยาเสพติด หรือสถานที่ที่ผู้สมัครรับการบำบัดรักษาสามารถเข้าถึงได้ตามความเหมาะสม

"ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม" หมายความว่า สถานที่ทำการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ทำหน้าที่ในการติดตาม ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และลงเคราะห์ด้านสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์ที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด โดยสถานที่โดยจะเป็นศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมนั้น มาตรา 118 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร เป็นผู้จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มีมาตราที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มาตรา 118 การจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และการดำเนินการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

"มาตรา 118 ให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมติดตาม ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และลงเคราะห์แก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาตาม มาตรา 113 มาตรา 114 และ มาตรา 169 เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้รับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยได้รับการบำบัดรักษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุนให้มีที่อยู่อาศัย เป็นการชั่วคราว เพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยไม่กลับมามีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

ให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการของหน่วยงานตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ การศึกษา การติดตามดูแลปัญหาด้านสุขภาพ และการให้การสงเคราะห์อื่นๆ

การฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด"

บทบัญญัติมาตรานี้กำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม หน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของวิธีการดำเนินการของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม กำหนดให้เป็นไปตามประกาศ คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและรับรองคุณภาพ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2565 ที่กำหนดรายละเอียดในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

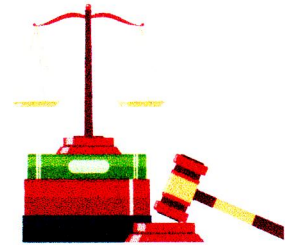
มาตรา 119 การมอบหมายหรือห้ามความตกลงให้ส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การพัฒนาเอกชน องค์การชุมชน หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือ ดำเนินการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

"มาตรา 119 ในการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตาม มาตรา 118 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข หรือกรุงเทพมหานคร อาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายอาสาสมัครในพื้นที่ หรืออาจทำความตกลง เพื่อบริการหรือส่งต่อให้ส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การพัฒนาเอกชน องค์การชุมชน หรือองค์กรอื่น ที่ให้ความร่วมมือได้" ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

มาตรา 120 หน้าที่และอำนาจของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

"มาตรา 120 ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- 2) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งการสนับสนุนผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว
- 3) ช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน
- 5) ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา"

บทบัญญัติมาตรานี้กำหนดหน้าที่และอำนาจของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อให้มีอำนาจตามกฎหมายที่มีได้จำกัด แต่เพื่อเอื้อต่อการให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาตาม มาตรา 113 มาตรา 114 หรือ มาตรา 169 เท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงการสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดด้วย ซึ่งเป็นการสงเคราะห์และสนับสนุนให้ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านที่อยู่อาศัย การศึกษา อาชีพ ตลอดจนการติดตามดูแลช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา เช่น การให้คำแนะนำ ปรึกษา เพื่อให้ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษามีสุขภาพจิตที่ดีและฟื้นฟูสุขภาพจิต การดูแลตนเองด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต การป้องกันโรค รวมทั้งการปฏิบัติตัวเพื่อลดละเลิกยาเสพติดในระหว่างการบำบัดรักษาหรือการติดตามต่อเนื่องหลังรักษา ด้วยการยกย่องผู้ติดยาเสพติดที่เข้าโปรแกรมบำบัดรักษาและกลับใจจนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต การสร้างแรงบันดาลใจหรือสร้างทัศนคติด้านบวกให้กับผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น

2) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งการสนับสนุนผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว โดยเป็นการให้ความช่วยเหลือตามจำเป็นในเรื่องพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ การเข้าถึงสวัสดิการสังคมตามสิทธิส่วนบุคคล ด้านสุขภาพและการป้องกันโรคตามสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รายได้ หรือด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น

3) ช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา เช่น การส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้มีการฝึกอบรมทักษะอาชีพ หรือการส่งเสริมให้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรต่างๆ ที่เหมาะสมเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถนำทักษะหรือความรู้จากหลักสูตรต่างๆ ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือสร้างรายได้ รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ เพื่อไปใช้ในการจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ รวมถึงการจัดหาที่พักหรือสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการบำบัดรักษาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน เช่น การขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในพื้นที่ ในการรับผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน หรือพิจารณาว่าจ้างหรือจัดหาผลิตภัณฑ์จากผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาขึ้น โดยอาจพิจารณาขอประกาศเกียรติคุณหรือรางวัลแก่นายจ้าง และสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือในเรื่องดังกล่าว

5) ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา เช่น การให้คำแนะนำและสร้างทัศนคติที่ดีกับครอบครัวและชุมชนของผู้ติดยาเสพติด ในการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เพื่อให้ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชนในระหว่างการบำบัดรักษาจากสถานพยาบาลยาเสพติด สถานที่ประชุมรวมทางผู้ติดยาเสพติด หรือ การบำบัดฟื้นฟูโดยชุมชนเป็นฐาน (CBTx) โดยความร่วมมือระหว่างสถานพยาบาล ชุมชน และภาคประชาสังคมและสนับสนุนด้านสังคมต่างๆ

2. อนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 118 - 120

2.1 ประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2565

โดยกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

2.1.1 การกำหนดนิยามที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามประกาศฉบับนี้ คือ

"คณะอนุกรรมการ" หมายความว่า คณะอนุกรรมการประสานนโยบายและอำนาจการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

"เจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

"ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม" หมายความว่า สถานที่ทำการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

"การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์" หมายความว่า การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ดังต่อไปนี้

1) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

2) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งการสนับสนุนผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว

3) ช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และการสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน

5) ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตาม ดูแลและช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

2.1.2 กำหนดประเภทศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ติดยาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา ในระดับต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัด
- 2) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในกรุงเทพมหานคร
- 3) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่นที่กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้ง

โดยการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ ต้องมีการขึ้นทะเบียนเพื่อการกำกับตรวจสอบคุณภาพ การดำเนินงาน โดยขอขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เป็นผู้กำกับ ดูแล และเมื่อดำเนินงานครบ 3 ปี ให้ยื่นขอรับรองคุณภาพต่อการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และขอรับรองทุก 3 ปี

2.1.3 กำหนดให้มีที่ตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยกำหนดให้ตั้งในพื้นที่ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานครหรือพื้นที่อื่นที่เห็นเหมาะสมเป็นที่ตั้ง และจะต้องครอบคลุมพื้นที่ระดับเขต จังหวัด อำเภอ ตำบล และระดับหมู่บ้าน

การจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่น ให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้ง โดยพิจารณาจัดตั้ง จากองค์การพัฒนาชุมชน องค์การชุมชนหรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือ และมีคุณสมบัติจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ขึ้นเป็นกรณีเฉพาะเพื่อการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

เจ้าหน้าที่ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงาน ชุมชนอื่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข หรือกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับสถานที่ตั้ง และศักยภาพในการเข้าถึงและความสะดวกในการให้บริการของผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

2.1.4 กำหนดให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติงานกลางของจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร โดยให้มีหน้าที่

- 1) ประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ เพื่อประสานนโยบาย แผนงาน และความร่วมมือต่าง ๆ
- 2) ดำเนินการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ ไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ ในพื้นที่
- 3) รวบรวมการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์จากภาครัฐกิจ เอกชน สมาคม องค์การชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งแสวงหาทุนร่วมมือต่าง ๆ เพื่อแจ้งไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ ในพื้นที่
- 4) กำหนดช่องทางการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ จากองค์กรพัฒนาเอกชนองค์กรชุมชน หรือองค์กรอื่นไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ ในพื้นที่
- 5) จัดให้มีการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์อย่างใด ๆ แก่ผู้ติดยาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา เพื่อให้สามารถคืนสู่สังคมได้ตามปกติ
- 6) กำกับติดตามผลการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่และกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา อุปสรรคทางเทคนิคขึ้น เพื่อวางแผนทางการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ในพื้นที่

2.1.5 กำหนดหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยให้กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ป.ป.ส. สนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ

2.1.6 กำหนดหลักการติดตาม กำกับการดำเนินงาน โดยกำหนดให้คณะกรรมการตรวจติดตาม กำกับ การดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ รวมทั้งให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ดำเนินงานครบสามปี ต้องยื่นขอรับรองคุณภาพต่อการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และให้ขอรับรองคุณภาพทุกสามปี

2.2 กฎกระทรวงการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษา พ.ศ. 2566

การประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ เป็นอำนาจตามมาตรา 118 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้การฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษา เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในประมวลกฎหมายยาเสพติดมาตรา 118 - 120 โดยมีสาระสำคัญคือ

2.2.1 กำหนดขอบข่ายผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ได้แก่

- 1) ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาที่มีการประสบหรือส่งต่อมาจากศูนย์คัดกรอง สถานพยาบาล ยาเสพติด สถานฟื้นฟูสภาพผู้ติดยาเสพติด หรือหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - 2) ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาตามมาตรา 113 มาตรา 114 หรือมาตรา 169 ที่ยื่นคำขอเข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมต่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นยื่นคำขอแทน
- พร้อมทั้งให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมพิจารณาว่าบุคคลดังกล่าวในสมควรได้รับ การฟื้นฟูสภาพทางสังคม ในด้านใด พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมทราบถึงสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนหรือสงเคราะห์ จากรัฐด้วย

2.2.2 กำหนดขอบข่ายการดำเนินงานฟื้นฟูสภาพทางสังคม ดังนี้

- 1) ด้านครอบครัวและชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมสัมพันธ์ภายในครอบครัว การส่งเสริมให้ครอบครัว และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา การติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนประเมินสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ผู้เข้ารับ การฟื้นฟูสภาพทางสังคมอยู่อาศัย ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสถานะในครอบครัวของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมถึงวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไข โดยมีแนวทางและให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหาเป็นกรณีเฉพาะ
- 2) ด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ การช่วยเหลือและสนับสนุนให้มีที่อยู่อาศัย การสนับสนุนเงินสงเคราะห์ เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพ โดยให้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมตรวจสอบสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมและสภาพที่อยู่อาศัย โดยคำนึงถึงเพศ อายุ สถานะ และสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นถาวรแห่ง หรือยังไม่สามารถกลับเข้า

อยู่อาศัยในที่อยู่อาศัยของตนเองได้ ให้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดหาที่อยู่อาศัย สถานพักพิง หรือสถานสงเคราะห์

แล้วแต่กรณี เป็นการชั่วคราวหรือถาวร

2.2) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้เยาว์และไม่มีผู้ปกครองหรือผู้ดูแล หรือเป็นผู้สูงอายุ หรือผู้พิการทุพพลภาพไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้และไม่มีผู้ดูแล ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมอยู่ในความดูแล

ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงมหาดไทยหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.3) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมไม่ได้ประกอบอาชีพ ให้สอบถามความต้องการของผู้เข้ารับ การฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยร่วมกับกระทรวงแรงงานเพื่อจัดหางานที่เหมาะสมกับทักษะ ความรู้ และความสามารถ ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม หรือจัดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมได้รับการฝึกอาชีพ ตลอดจนประสานงาน กับสถานประกอบการที่หาข้อขัดข้องหรือให้ความร่วมมือกับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในการรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพ ทางสังคมเข้าทำงาน โดยอาจออกหนังสือรับรองความประพฤติตามเงื่อนไขประกอบการพิจารณาได้

2.4) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้ยากจน และไม่เคยได้รับเงินสงเคราะห์หรือเงินช่วยเหลือใดๆ จากภาครัฐหรือภาคเอกชน หรือได้รับเงินไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมประสาน หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ ดำเนินการให้บุคคลดังกล่าวได้รับเงินสงเคราะห์หรือเงินช่วยเหลือตามสิทธิที่มี รวมทั้งจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค และสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามความจำเป็น

3) ด้านการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนการศึกษาระดับพื้นฐานหรือการศึกษาระบบนอกระบบที่มีผู้เข้ารับ การฟื้นฟูสภาพทางสังคมไม่ได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาโดยอยู่ระหว่างพักการศึกษา โดยให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมร่วมกับ กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมได้รับการศึกษา โดยคำนึงถึงเพศ อายุ ครอบครัว การะ สถานทางการเงิน และสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

4) ด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ได้แก่ การติดตามและดูแลด้านสุขภาพ ให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดตามและช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้ได้รับการรักษาหรือรับบริการด้านสาธารณสุข โดยการติดตามและดูแลด้านสุขภาพกายและใจ รวมถึงการให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

2.2.3 กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมมีสิทธิเข้าถึงและดำเนินการต่อข้อมูลบุคคลเพื่อประโยชน์ ในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมทั้งยินยอมให้มีการติดตามผลความคืบหน้าในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมถึงดำเนินการใดๆ ตามที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกำหนด รวมทั้งให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพ ทางสังคมรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมลงในระบบฐานข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินการเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ผู้ติดยาเสพติดใหม่ โดยกำหนดให้เป็นกระบวนการทางสาธารณสุขที่ดำเนินการในการทางแพทย์ มองผู้เสพหรือ ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วย ยิ่งกว่าการนำตัวผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดไปดำเนินคดีอาญา

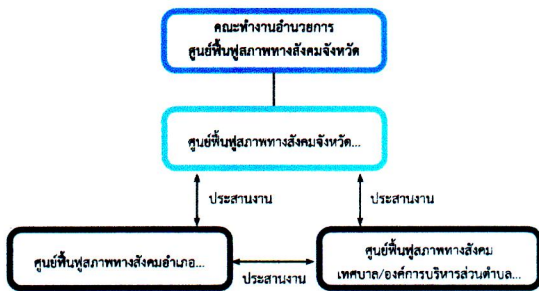

บทที่ 3

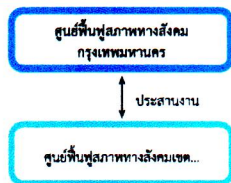
แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 118 กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2565 ให้อำนาจในการจัดตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ดังนี้

โครงสร้างศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สังกัดกระทรวงมหาดไทย

โครงสร้างศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สังกัดกรุงเทพมหานคร

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 17

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สังกัดกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการจัดตั้งและการดำเนินการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด โดยกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด อำเภอ และเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล จากนั้นสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดดำเนินการขึ้นทะเบียนจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยแจ้งข้อมูลไปยังสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งกำหนดวิธีปฏิบัติงานระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศไทย (บสท.) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

การดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และข้อ 4 (1) ตามประกาศคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2565 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้ง และรับรองคุณภาพศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2565 โดยกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. คณะทำงานอำนวยการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

1.1 โครงสร้าง

ที่ปรึกษา	ที่ปรึกษา
1) ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธาน
2) รองผู้ว่าราชการจังหวัด	รองประธาน
3) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	คณะกรรมการ
4) ปลัดจังหวัด	คณะกรรมการ
5) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	คณะกรรมการ
6) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	คณะกรรมการ
7) ศึกษาธิการจังหวัด	คณะกรรมการ
8) แรงงานจังหวัด	คณะกรรมการ
9) หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	คณะกรรมการ
10) ท้องถิ่นจังหวัด	คณะกรรมการ
11) พัฒนาการจังหวัด	คณะกรรมการ
12) ผู้แทนส่วนราชการระดับจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย	คณะกรรมการ
13) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	คณะกรรมการ
14) ผู้แทนสำนักงาน ปปส ภาค	คณะกรรมการ
15) นายอำเภอทุกอำเภอ	คณะกรรมการ
16) ผู้แทนภาคเอกชน/มูลนิธิ/สมาคม/องค์กรพัฒนาชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร	คณะกรรมการ
17) ป้องกัญจังหวัด	คณะกรรมการและเลขานุการ
18) เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
19) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
20) เจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
21) เจ้าหน้าที่สำนักงานแรงงานจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 18

1.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

- 1) อำนวยการและประสานนโยบาย แผน งบประมาณ และความร่วมมือในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนงานฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้คำแนะนำและประสานงานกับส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่
- 2) บูรณาการความร่วมมือการทำงานเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือ หรือการส่งเคราะห์จากภาคธุรกิจ เอกชน สมาคม องค์กรชุมชนต่างๆ ที่สามารถให้การสนับสนุน ช่วยเหลือแก่ผู้ติดยาเสพติด หรือผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด
- 3) กำหนดช่องทางการสนับสนุนช่วยเหลือ และส่งเคราะห์จากองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรอื่นไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่างๆ ในพื้นที่
- 4) จัดให้มีการสนับสนุนช่วยเหลือส่งเคราะห์แก่ผู้ติดยาเสพติด หรือผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด เพื่อสามารถคืนสู่สังคมได้ตามปกติ
- 5) กำกับติดตามผลการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่ และกำหนดมาตรการดำเนินการที่เหมาะสมในระบอบต่อไป
- 6) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการใดก็ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

1.3 แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

1.3.1 การอำนวยการและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

บทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด คือ การอำนวยการและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด อำเภอ และเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล โดยเป็นการทำงานใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) การประสานความร่วมมือหน่วยงานในระดับภูมิภาคหรือส่วนกลาง ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ รวมทั้งภาคธุรกิจ เอกชน สมาคม องค์กรชุมชนต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด อำเภอ และเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) การสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด อำเภอ เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.2 การกำกับติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

คณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด ต้องเป็นกลไกหลักในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด อำเภอ และเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญห และมาตรการดำเนินการที่เหมาะสมให้แก่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมแต่ละระดับในจังหวัด ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมต่อศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดทุกเดือน

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 19

2. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

2.1 โครงสร้าง

1) ปลัดจังหวัด	หัวหน้าคณะกรรมการ
2) สาธารณสุขจังหวัด	คณะกรรมการ
3) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	คณะกรรมการ
4) ท้องถิ่นจังหวัด	คณะกรรมการ
5) พัฒนาการจังหวัด	คณะกรรมการ
6) ศึกษาธิการจังหวัด	คณะกรรมการ
7) จัดหางานจังหวัด	คณะกรรมการ
8) ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด/ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค	คณะกรรมการ
9) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	คณะกรรมการ
10) ผู้แทนจากส่วนราชการอื่นตามที่เห็นสมควร	คณะกรรมการ
11) ผู้แทนภาคเอกชน/มูลนิธิ/สมาคม/องค์กรพัฒนาชุมชน หรือหน่วยงานอื่นตามที่เห็นสมควร	คณะกรรมการ
12) ป้องกัญจังหวัด	คณะกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ องค์ประกอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่

2.2 อำนาจหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

- 1) ประสานงานกับส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ เพื่อประสานนโยบาย แผนงาน และความร่วมมือต่าง ๆ
- 2) ดำเนินการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด สนับสนุนช่วยเหลือ และส่งเคราะห์ไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่
- 3) บูรณาการสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเคราะห์จากภาคธุรกิจ เอกชน สมาคม องค์กรชุมชน รวมทั้งส่วนราชการ องค์กรชุมชนต่างๆ เพื่อแจ้งไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่
- 4) กำหนดช่องทางการสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเคราะห์ จากองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรอื่นไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่
- 5) จัดให้มีการสนับสนุนช่วยเหลือ ส่งเคราะห์ แก่ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด เพื่อสามารถคืนสู่สังคมได้ตามปกติ
- 6) กำกับติดตามการให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่ และกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น เพื่อวางแผนปรับปรุง แก้ไข กระบวนการสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเคราะห์ในพื้นที่

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 19

คู่มือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 20

2.3 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

2.3.1 การพิจารณาข้อขอเข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด รับข้อมูลคำขอเข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมในระบบ บสค. ที่ส่งมาจากศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ โดยตรวจสอบคำขอฯ อย่างสม่ำเสมอ และอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

- 1) ความช่วยเหลือที่เกินกว่าทรัพยากรหรือขอบเขตอำนาจหน้าที่หน่วยงานระดับอำเภอ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานหรือการอนุมัติจากอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานระดับจังหวัด
- 2) ความช่วยเหลือที่ไม่มีหน่วยงานในระดับอำเภอ จัดตั้งให้หน่วยงานในระดับจังหวัด หรือภูมิภาค รับผิดชอบในการประสานความร่วมมือ เพื่อให้เกิดบริการหรือความช่วยเหลือ
- 3) ความช่วยเหลือที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในอำเภอ และเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล เช่น เกินทั้งเวลาที่มีกำหนดไว้ในแผนดำเนินการ หรือการมีข้อขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจก่อให้เกิดข้อพิพาท อาจเป็นมาจากรายงานผู้เสียหายในพื้นที่ไม่มากนัก หรือต้องใช้งบประมาณหรืออุปกรณ์ในการดำเนินการเกินขีดความสามารถ ทำให้งานการดำเนินการมีอุปสรรคในระดับจังหวัดสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการจากหลายพื้นที่ที่จะเกิดความคุ้มค่าและเหมาะสมมากกว่า เป็นต้น
- 4) ความช่วยเหลือของผู้ที่ไม่ได้อยู่ในรายชื่อทะเบียนราษฎรในพื้นที่นั้น (ประชากรแฝง)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาว่าศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้ให้ดำเนินการประสานสถานหรือพื้นที่ที่รับผิดชอบความดูแลการที่แท้จริงและเหมาะสม และกรณีสถานในระบบ บสค. แต่กรณีที่ไม่อาจให้ความช่วยเหลือได้ ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดแจ้งข้อมูลไปยังคณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด เพื่อพิจารณาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมในลำดับต่อไป

2.3.2 การให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด

- 1) ด้านครอบครัวและชุมชน ได้แก่ การเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว การส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา การติดตาม ดูแล และช่วยเหลือการฟื้นฟูสภาพทางสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยทำการประเมินข้อมูลผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในชุมชน ความสัมพันธ์ในครอบครัว และสถานะในครอบครัว เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และสมาชิกภายในครอบครัวพบกัน เช่น ความรุนแรงในครอบครัว ความยากจน การหย่าร้าง การเข้าถึงสวัสดิการและบริการทางสังคม เป็นต้น พร้อมทั้งร่วมกันหาแนวทางแก้ไขเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี สดชื่นใจที่ก่อให้เกิดปัญหาภายในครอบครัว โดยประสานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมทั้งประสานการทำงานกับสถานพยาบาลที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษา หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่ดูแลผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม รายงานผู้ดูแลและติดตามการดำเนินการส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา การติดตาม ดูแล และช่วยเหลือการฟื้นฟูสภาพทางสังคมอย่างต่อเนื่องและบูรณาการ
- 2) ด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ โดยการให้ความช่วยเหลือ 3 ด้าน ได้แก่

2.1) การส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ ให้สถานความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อให้สามารถช่วยเหลือ 2 กรณี คือ

- 2.1.1) การประสานหน่วยงานภาครัฐหรือสถานประกอบการเอกชน หรือสมาคมต่างๆ ในพื้นที่ เช่น สมาคมอุตสาหกรรมจังหวัด หรือหอการค้าจังหวัด เพื่อหาช่องทางในการรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเข้าทำงานตามตำแหน่งงานที่เหมาะสมกับทักษะ ความรู้ และความสามารถของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยสำนักงานจัดหางานจังหวัดทำหน้าที่หลักในการประสานงาน

2.1.2) การฝึกอบรมที่มีความพร้อมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด รวมทั้งประสานสถาบันการศึกษาในพื้นที่จังหวัด เพื่อร่วมฝึกอบรมให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ทั้งนี้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสามารถดำเนินการออกหนังสือรับรองความประพฤติให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามที่หน่วยงานหรือสถานประกอบการที่รับเข้าทำงานร้องขอได้

2.2) การช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้อยู่อาศัย ดังนี้

2.2.1) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้มีที่อยู่อาศัยเป็นที่พักแหว่ง แสงสภาพที่อยู่อาศัยจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงซ่อมแซม ให้พิจารณาเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย หรือประสานส่งต่อขอรับความช่วยเหลือจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดนั้น

2.2.2) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้มีที่อยู่อาศัยเป็นที่พักแหว่ง แสงสภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมหรืออยู่ไม่สุขสบาย หรือยังไม่สามารถตั้งรกรากอยู่ในที่อยู่อาศัยของตนเองได้ ให้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดหาที่อยู่อาศัย สถานที่พักพิงหรือสถานสงเคราะห์ แล้วแต่กรณี เป็นการชั่วคราวหรือถาวร

2.2.3) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้เยาว์และไม่เป็นผู้ปกครองหรือผู้ดูแล หรือเป็นผู้สูงอายุหรือผู้พิการทุพพลภาพ จนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และไม่เป็นผู้ดูแล กำหนดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมอยู่ในความดูแลของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือฝ่ายปกครองจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามเหมาะสม

2.3) การสนับสนุนเงินสงเคราะห์ เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพ โดยนาระเป็นกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยมาตรการบริหารสำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2561 มาเป็นกรอบในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มที่ประสบปัญหาสังคมในแต่ละลักษณะ

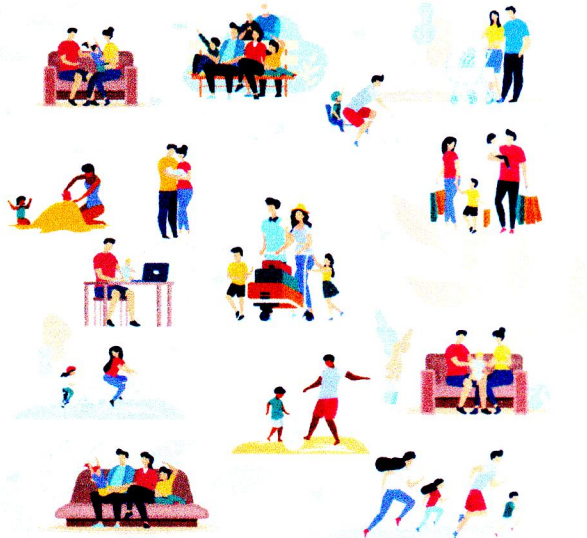
ทั้งนี้ กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้ยากจน และไม่ได้รับเงินสงเคราะห์หรือเงินช่วยเหลือใดๆ จากภาครัฐหรือภาคเอกชน หรือได้รับแต่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจและเสนอขอช่วยเหลือตามสิทธิที่มี รวมทั้งจัดเครื่องอุปโภคและสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามความจำเป็น

3) ด้านการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนการศึกษาให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ไม่ได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาใดหรืออยู่ระหว่างการศึกษา ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการประสานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา ในพื้นที่จังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลนายมาสมัครเข้ารับการศึกษาได้ในระดับที่จำเป็น รวมทั้งการสนับสนุนการศึกษาอบรม โดยการประสานสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด เพื่อส่งข้อมูลผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้เข้ารับการศึกษากับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ตามความเหมาะสม

4) ด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ได้แก่ การติดตามและดูแลสุขภาพ ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งต่อเข้ารับบริการจากสถานพยาบาลในพื้นที่ ตามสิทธิของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

2.3.3 การรายงานผลการให้ความช่วยเหลือ

- 1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดดำเนินการให้ความช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดดำเนินการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือในระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสค.) และแจ้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอเพื่อทราบและดำเนินการติดตามทางสังคมต่อไป
- 2) รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกระดับในจังหวัดต่อคณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดทุกเดือน

3. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ

3.1 โครงสร้าง

1) นายอำเภอ	หัวหน้าคณะกรรมการ
2) ปลัดอำเภอ (หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง)	รองหัวหน้าคณะกรรมการ
3) พัฒนาการอำเภอ	คณะทำงาน
4) ท้องถิ่นอำเภอ	คณะทำงาน
5) เกษตรอำเภอ	คณะทำงาน
6) ประมงอำเภอ	คณะทำงาน
7) ปศุสัตว์อำเภอ	คณะทำงาน
8) หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรแห่งในพื้นที่	คณะทำงาน
9) ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	คณะทำงาน
10) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป/ชุมชน/สถานพยาบาล	คณะทำงาน
11) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	คณะทำงาน
12) ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล	คณะทำงาน
13) กำนันทุกตำบลในพื้นที่	คณะทำงาน
14) นายกเทศมนตรีทุกแห่งในพื้นที่	คณะทำงาน
15) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในพื้นที่	คณะทำงาน
16) ผู้แทนจากส่วนราชการอื่นตามที่เห็นสมควร	คณะทำงาน
17) ผู้แทนภาคเอกชน/มูลนิธิ/สมาคม/องค์กรพัฒนาชุมชน หรือหน่วยงานอื่นตามที่เห็นสมควร	คณะทำงาน
18) ผู้แทนภาคเด็กและเยาวชนอำเภอ	คณะทำงาน
19) ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานฝ่ายความมั่นคง	คณะทำงานและเลขานุการ
20) ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานยาเสพติด	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ องค์ประกอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่

3.2 อำนาจหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ

- 1) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- 2) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งสนับสนุนผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว
- 3) ให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และให้การสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ยาจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน
- 5) ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- 6) ให้ความรู้ความเข้าใจของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ประชาชน รวมทั้งติดตามผลการให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยกลไกการดำเนินงานในพื้นที่

3.3 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ

3.3.1 การรับคำขอเข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอรับคำขอ ที่ถูกส่งข้อมูลในระบบ บสค. จากศูนย์คัดกรอง หรือสถานพยาบาล ยาเสพติด และครัวเรือนในระบบ บสค. โดยตรวจสอบคำขอ อย่างสม่ำเสมอ

3.3.2 การพิจารณาคำขอเข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ประเมินความพร้อมหรือข้อร้องเรียน และประเมินสภาพผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ภายใน 15 วันหลังจากรับคำขอ โดยสอบถามรายละเอียดข้อร้องเรียน หรือลงพื้นที่ไปพบผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อประเมินสภาพปัญหา และสภาพความเป็นอยู่ เช่น ที่ดินทำกิน สัมพันธภาพครอบครัวและญาติ อาชีพ รายได้ และสุขภาพ เป็นต้น
- 2) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอประเมินศักยภาพการให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฯ โดยพิจารณาในประเด็นดังนี้

- 2.1) ผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม มีภูมิปัญญาหรืออาชีพในพื้นที่ยั่งยืนหรือไม่ หรือมีพื้นที่อยู่ในพื้นที่นั้น และได้รับการรับรองจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
- 2.2) มีหน่วยงานที่สามารถให้การช่วยเหลือได้ในพื้นที่
- 2.3) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอมีอำนาจ หน้าที่ ให้ความช่วยเหลือได้
- 2.4) มีงบประมาณสนับสนุน
- 2.5) มีโครงการ แผนงาน ภารกิจในวาระของงบประมาณ
- 2.6) ความพร้อมของศูนย์ในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

กรณี คำขอ มีความยุ่งยากซับซ้อน หรือเกินศักยภาพของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ให้นำข้อมูล ความช่วยเหลือจากประชุมคณะทำงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ เพื่อสรุปว่าสามารถดำเนินการช่วยเหลือได้หรือไม่อย่างไร

3) กรณีศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอพิจารณาว่า ไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือได้ดำเนินการประสาน เพื่อส่งต่อให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด หรือเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้ทำหนังสือความอนุเคราะห์ หรือหนังสือร้องเรียนคำขอ ในระบบ บสค. ไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด หรือเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ที่สามารถช่วยเหลือได้ ทั้งนี้ หากเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการจัดตั้งเป็นศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ให้ประสาน เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ให้ความช่วยเหลือ

4) ก่อนดำเนินการให้ความช่วยเหลือ หรือส่งต่อให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดหรือ เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการให้ความช่วยเหลือ จะต้องประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 1 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และบันทึกข้อมูลลงในระบบ บสค.

3.3.3 การให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ

1) ด้านครอบครัวและชุมชน โดยประสานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/ชุดปฏิบัติการประจำตำบล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการประเมินข้อมูลผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ในชุมชน ความสัมพันธ์ในครอบครัว และสถานะในครอบครัว เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และสมาชิกภายในครอบครัวทุกมิติ เช่น ความรุนแรงในครอบครัว ความยากจน การเข้าถึงบริการ การเข้าถึงสวัสดิการ และบริการทางสังคม เป็นต้น พร้อมทั้งร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา ภายในครอบครัว รวมทั้งประสานผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสร้างเสริม สัมพันธภาพในครอบครัว ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา ติดตาม ดูแล และช่วยเหลือ ผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ โดยการให้ความช่วยเหลือ 3 ด้าน ได้แก่

2.1) การส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องความต้องการของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อให้ช่วยเหลือ 2 กรณี คือ

2.1.1) การประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านส่งเสริมการประกอบอาชีพ เช่น เกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ และปศุสัตว์อำเภอ เป็นต้น รวมทั้ง สถานประกอบการ หรือสมาคมต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อหาช่องทางในการรับ ผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเข้าทำงานตามตำแหน่งงานที่เหมาะสมกับทักษะ ความรู้ และความสามารถของผู้เข้ารับ บริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

2.1.2) การประสานหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพในพื้นที่ เพื่อจัดกิจกรรม การฝึกอบรม/อาชีพ ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ทั้งนี้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอสามารถดำเนินการออกหนังสือรับรองความประพฤติ ให้แก่ผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามหน่วยงานหรือสถานประกอบการที่รับเข้าทำงานหรือขอได้

2.2) การช่วยเหลือและสนับสนุนให้มีที่อยู่อาศัย ให้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ดำเนินการ จัดหาที่อยู่อาศัย สถานที่พักพิง หรือสถานสงเคราะห์ แล้วแต่กรณี เป็นการชั่วคราวหรือถาวร

2.3) การสนับสนุนเงินสงเคราะห์ เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพ ประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการจัดสรรเงินสงเคราะห์หรือเงินช่วยเหลือตามสิทธิที่มี รวมทั้งจัดหาเครื่องอุปโภค และสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพแก่ผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามจำเป็น

3) ด้านการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนการศึกษาให้แก่ผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ไม่ได้เข้าศึกษา ในสถานศึกษาใดหรืออยู่ระหว่างพักการศึกษา ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการประสานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้ได้ทุนเข้าเรียนสามารถเข้ารับ การศึกษาได้ในระดับที่จำเป็น รวมทั้งการสนับสนุนการศึกษาครอบครัว โดยการประสานเพื่อส่งต่อผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพ ทางสังคมให้เข้ารับการศึกษาในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ตามความเหมาะสม

4) ด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ได้แก่ การติดตามและดูแลสุขภาพ ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งต่อเข้ารับบริการจากสถานพยาบาลในพื้นที่ ตามสิทธิของผู้เข้ารับ บริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

3.3.4 การรายงานผลการให้ความช่วยเหลือ

1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอดำเนินการช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม อำเภอ ดำเนินการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือ พร้อมประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 2 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และจำหน่ายในระบบ บสค.

2) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ 2 กรณีดังนี้

2.1) เมื่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด และเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล บันทึกผลการให้ ความช่วยเหลือในระบบ บสค. แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอดำเนินการประเมินคุณภาพชีวิตของ ผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 2 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และจำหน่ายในระบบ บสค.

2.2) เมื่อหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ดำเนินการให้ช่วยเหลือ เสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ประสานผลการให้ความช่วยเหลือและดำเนินการบันทึกผลการให้ ความช่วยเหลือ พร้อมประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 2 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิต ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และจำหน่ายในระบบ บสค.

ทั้งนี้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ดำเนินการติดตามทางสังคมควบคู่กับการให้ความช่วยเหลือ อย่างน้อย 4 ครั้ง ภายใน 1 ปี และรายงานผลการติดตามทางสังคมในระบบ บสค.

4. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล

4.1 โครงสร้าง

1) นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	หัวหน้าคณะกรรมการ
2) รองนายกเทศมนตรี/รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	รองหัวหน้าคณะกรรมการ
3) ผู้แทนปชต.อำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล	คณะกรรมการ
4) ผู้แทนหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่	คณะกรรมการ
5) ผู้แทนสาธารณสุขอำเภอ	คณะกรรมการ
6) ผู้แทนโรงพยาบาลของพื้นที่ (ถ้ามี)	คณะกรรมการ
7) ผู้แทนผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่	คณะกรรมการ
8) พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล	คณะกรรมการ
9) ผู้แทนท้องถิ่นอำเภอ	คณะกรรมการ
10) ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา	คณะกรรมการ
11) ผู้แทนผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมและขยายโอกาสในพื้นที่	คณะกรรมการ
12) กำนันท้องถิ่น	คณะกรรมการ
13) ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล/ข้าราชการที่ได้รับมอบหมาย	คณะกรรมการและเลขานุการ
14) ข้าราชการ/พนักงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และที่นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- ทั้งนี้ องค์ประกอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่

4.2 อำนาจหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- 2) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งสนับสนุนผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว
- 3) ช่วยเหลือด้านอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และให้การสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ยาจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน
- 5) ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวสามารถบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ได้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสถานที่ตั้ง ศักยภาพในการเข้าถึง และความสะดวกในการให้บริการของผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

4.3 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม/องค์การบริหารส่วนตำบล

4.3.1 การพิจารณาข้อเท็จจริงการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล รับข้อมูลข้อเท็จจริงการฟื้นฟูสภาพทางสังคมในระบบ บสศ. ที่ส่งมาจากศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ โดยตรวจสอบคำขอฯ อย่างละเอียด และดำเนินการดังนี้

- 1) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข้อเท็จจริงการฟื้นฟูสภาพทางสังคมว่า อยู่ในขอบข่ายภารกิจที่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือภายใต้ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และความเหมาะสม ประกอบกับบุคคลดังกล่าวเป็นประชาชน ผู้ที่อยู่ในระดับเขตพื้นที่หรือท้องถิ่นหรือไม่ โดยอาจดำเนินการสัมภาษณ์ หรือสถานที่ตรวจสอบความถูกต้องการที่แท้จริงและเหมาะสม หากดำเนินการได้ให้คำปรึกษาในระบบ บสศ.
- 2) กรณีพิจารณาแล้ว ไม่ได้อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่หรือเกินกว่าศักยภาพที่หน่วยงานของกรมสามารถดำเนินการได้ ให้ประสานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ และบันทึกข้อมูลในระบบ บสศ. เพื่อส่งต่อผู้ขอเข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมมายังศาลากลางอำเภอไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ เพื่อพิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมในลำดับต่อไป
- 3) การดำเนินงานตามงบประมาณ

กรณีการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ในแต่ละเรื่องให้คำนึงถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทยเป็นสำคัญ โดยจะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี/เพิ่มเติมให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2563 โดยแบ่งการจ่ายงบประมาณ เป็น 2 กรณี ดังนี้

3.1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้จ่ายจากงบประมาณตนเองดำเนินการ แบ่งเป็น 3 กรณี ดังนี้

3.1.1) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตั้งโครงการตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำหรับภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.6/ว 3188 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2562 เรื่องภารกิจในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ในเทศบัญญัติข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไว้แล้ว ให้ดำเนินการตามโครงการและรายงานผลการดำเนินการให้หน่วยงานจังหวัด/อำเภอทราบ ทั้งนี้ สำหรับการจัดทำข้อเท็จจริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การและการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1.2) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ ให้พิจารณาตามกรณี ดังนี้

ก) โดยงบประมาณรายจ่ายรายการที่เพิ่มความจำเป็น หรือมีความจำเป็นน้อยกว่ามาจัดจ่ายเป็นรายการใหม่ โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2563 ข้อ 26 หรือ ข้อ 27 แล้วแต่กรณี

ข) หากดำเนินการตามข้อ (ก) แล้วงบประมาณรายจ่ายยังไม่เพียงพอ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามข้อ 97 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การปฏิบัติงาน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566 ได้ อาจพิจารณาขอให้ความตกลงยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 3747/2566 เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2566

2.3) กรณีออกข้อพิพาทความพร้อมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยดำเนินการจัดฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมได้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้จ่ายเงินในการฝึกอบรม และแจ้งรับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2557 หรืออาจประสานสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรส่งเสริมอื่นๆ เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อฝึกอบรมให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ทั้งนี้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถดำเนินการออกหนังสือรับรองความประพฤติให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามที่มีหน่วยงานหรือสถานประกอบการรับเข้าทำงานรับรองได้

2.4) การช่วยเหลือและสนับสนุนให้มีที่อยู่อาศัย กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม เป็นผู้ที่ไม่สามารถเช่าบ้านหรือซื้อบ้านได้ หรือยังไม่สามารถเช่าบ้านหรือซื้อบ้านได้ ให้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการจัดหาที่อยู่อาศัย สถานพักพิง หรือสถานสงเคราะห์ แล้วแต่กรณี เป็นการชั่วคราวหรือการตามความเหมาะสม

2.5) การสนับสนุนเงินและเครื่องใช้สอย กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ได้รับเงินอุดหนุน หรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ในการดำรงชีพ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลดังกล่าวสามารถเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขในสังคมได้ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้จ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566 ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ มท 0810.7/ว 6768 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2560 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ มท 0808.2/ว 5911 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2566

3) ด้านการศึกษา สามารถสนับสนุนการศึกษาให้แก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ไม่ได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาใดหรืออยู่ระหว่างการศึกษา โดยการประสานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตที่การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาในพื้นที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เข้ารับการศึกษาได้ในระดับที่จำเป็น รวมทั้งการสนับสนุนการศึกษาในระบบ โดยประสานสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด เพื่อส่งต่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้เข้ารับการศึกษาในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ตามความเหมาะสม

4) ด้านสาธารณสุขและสุขภาพ เป็นการติดตามและดูแลสุขภาพ ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการประสานให้เข้ารับบริการจากสถานพยาบาลในพื้นที่ ตามสิทธิของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ทั้งนี้ การช่วยเหลือในด้านต่างๆ สามารถพิจารณาดำเนินการในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านก็ได้ ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงสถานะทางการเงิน และความจำเป็นเหมาะสม

4.3.3 การรายงานผลการให้ความช่วยเหลือ

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการให้ความช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือในระบบ บสศ. และแจ้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอเพื่อทราบและดำเนินการติดตามการส่งกลับต่อไป

3.1.3) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ดำเนินการเอง อาจพิจารณาอุดหนุนงบประมาณด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ในการป้องกันและบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ มท 0808.2/ว 4750 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2563 เรื่อง ใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ มท 0810.6/ว 5270 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2565 เรื่องแนวทางการเสนอโครงการขอรับเงินอุดหนุนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้จ่ายจากงบประมาณของทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นหรือพื้นที่ ในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพื่อสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคได้ โดยสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ สถานบริการ หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานอื่น องค์กรหรือกลุ่มประชาชน เพื่อให้บุคคลสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ตามที่คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพอนุมัติ ซึ่งมีผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธานกรรมการ ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ พ.ศ. 2567 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

4.3.2 การให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล

1) ด้านครอบครัวและชุมชน โดยประสานหน่วยงานภายในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการประเมินข้อมูลผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในชุมชน ความสัมพันธ์ในครอบครัว และสถานะในครอบครัว เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และสมาชิกภายในครอบครัวทุกคน เช่น ความรุนแรงในครอบครัว ความยากจน การหย่าร้าง การเข้าถึงสวัสดิการและบริการทางสังคม เป็นต้น พร้อมทั้งร่วมกับหน่วยงานทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมบทบาทที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิตวิถีชีวิตภายในครอบครัว รวมทั้งประสานการทำงานกับสถานพยาบาลในพื้นที่ที่มีรับผิดชอบในการบำบัดรักษาผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม เพื่อออกแบบกิจกรรมและแนวทางการส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ กิจกรรมอาสาสมัคร เป็นต้น

2) ด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ โดยการให้ความช่วยเหลือ 5 ด้าน ได้แก่

2.1) การส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ การช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้ที่อยู่อาศัย การสนับสนุนเงินสงเคราะห์ หรือสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพ โดยเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ดำเนินการสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ และสถานะทางภารกิจของหน่วยงาน

2.2) การจัดหาทุน โดยการประสานหน่วยงานธุรกิจ หรือสถานประกอบการ หรือสมาคมต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อหาโอกาสในการรับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเข้าทำงานตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากทักษะ ความรู้ และความสามารถของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ทั้งนี้ เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล อาจพิจารณาจ้างมาบริการตามภารกิจและอำนาจหน้าที่โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ มท 0808.2/ว 9636 ลงวันที่ 10 กันยายน 2567

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกรุงเทพมหานคร

1.1 โครงสร้าง

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 118 ประกอบกับกฎกระทรวงการฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2566 และผู้ดำเนินการบำบัดรักษา พ.ศ. 2566 และข้อ 4 แห่งประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการบำบัดและป้องกันอาชญากรรมของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. 2565 รวมที่อาศัยอำนาจหน้าที่ในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 นำมาซึ่งคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ 626 เรื่องตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1) ปลัดกรุงเทพมหานคร	หัวหน้าคณะทำงาน
2) รองปลัดกรุงเทพมหานคร	รองหัวหน้าคณะทำงาน
3) ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	คณะทำงาน
4) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
5) ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	คณะทำงาน
6) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	คณะทำงาน
7) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	คณะทำงาน
8) ผู้อำนวยการสำนักงานแพทย์	คณะทำงาน
9) ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา	คณะทำงาน
10) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม	คณะทำงาน
11) ผู้อำนวยการสำนักอนามัย	คณะทำงาน
12) ประธานคณะกรรมการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
13) ประธานคณะกรรมการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
14) ประธานคณะกรรมการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
15) ประธานคณะกรรมการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
16) ประธานคณะกรรมการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
17) ประธานคณะกรรมการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
18) ผู้อำนวยการสำนักงานการพัฒนารัฐบาลท้องถิ่น สำนักพัฒนาสังคม	คณะทำงาน
19) ผู้อำนวยการสำนักงานการส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาสังคม	คณะทำงาน
20) ผู้อำนวยการสำนักงานสวัสดิการสังคม สำนักพัฒนาสังคม	คณะทำงานและเลขานุการ
21) หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวชสังคมสงเคราะห์ ครอบครัวยุติธรรม และผู้ดูแลอาชญากรรม	คณะทำงานและผู้ดูแลอาชญากรรม
22) หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวชสังคมสงเคราะห์ และผู้ดูแลอาชญากรรม	คณะทำงานและผู้ดูแลอาชญากรรม
23) เจ้าหน้าที่สำนักงานสวัสดิการสังคม จำนวน 2 คน ที่หัวหน้าศูนย์เห็นชอบ	คณะทำงานและผู้ดูแลอาชญากรรม

1.2 อำนาจหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกรุงเทพมหานคร

- 1) ประสานงานกับส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ เพื่อประสานนโยบาย แผนงาน และความร่วมมือต่างๆ
- 2) ดำเนินการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สนับสนุน ช่วยเหลือ และสงเคราะห์ ไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่
- 3) รวบรวมการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์จากภาครัฐกิจ เอกชน สมาคม องค์กรชุมชน รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือต่างๆ เพื่อแจ้งไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่
- 4) กำหนดช่องทางการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ จากองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรอื่นไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่
- 5) จัดให้มีการสนับสนุน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ แก่ผู้ติดยาเสพติด หรือผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด เพื่อสามารถคืนสู่สังคมได้ตามปกติ
- 6) กำกับติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่ และกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาลุทธิประเพณีที่ผิดเพี้ยน เพื่อวางแผนปรับปรุง แก้ไข กระบวนการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ในพื้นที่

1.3 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกรุงเทพมหานคร

- 1.3.1 การอำนวยความสะดวกสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต
 - 1) การประสานความร่วมมือหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน รวมทั้งภาคธุรกิจ เอกชน สมาคม องค์กรชุมชนต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต
 - 2) การสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3.2 การกำกับติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกรุงเทพมหานคร เป็นกลไกหลักในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน เพื่อนำมากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามาตรการดำเนินการที่เหมาะสมให้แก่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต ตลอดจนการรายงานการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกรุงเทพมหานครต่อศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร ทุก 6 เดือน

2. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต

2.1 โครงสร้าง

1) ผู้อำนวยการเขต	หัวหน้าคณะทำงาน
2) ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต สรรพากรฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม	รองหัวหน้าคณะทำงาน
3) ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่	คณะทำงาน
4) ผู้แทนสำนักอนามัย	คณะทำงาน
5) ผู้แทนสำนักการแพทย์	คณะทำงาน
6) ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ที่หัวหน้าส่วนเห็นชอบ	คณะทำงาน
7) ผู้แทนนายจ้างสถานประกอบการ ที่หัวหน้าส่วนเห็นชอบ	คณะทำงาน
8) ผู้แทนองค์การภาคเอกชน องค์กรชุมชน เจ้าหน้าที่ หรือองค์กรอื่นที่หัวหน้าศูนย์เห็นชอบ	คณะทำงาน
9) ผู้แทนองค์การภาคประชาชน เช่น ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา บุคคลสำคัญหรือองค์กรอื่น ที่หัวหน้าศูนย์เห็นชอบ	คณะทำงาน
10) หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	คณะทำงาน
11) หัวหน้าฝ่ายการคลัง	คณะทำงาน
12) หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม	คณะทำงานและเลขานุการ
13) เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
- รับผิดชอบศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่หัวหน้าศูนย์เห็นชอบ

2.2 อำนาจหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต

- ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต ทำหน้าที่เป็นสถาบันปฏิบัติการให้การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่ผู้ติดยาเสพติด หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- 1) ให้คำแนะนำ ปกป้อง และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
 - 2) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งการสนับสนุนผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา ให้ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว
 - 3) ช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และให้การสงเคราะห์อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
 - 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเข้าทำงาน
 - 5) ส่งเสริมให้ครอบครัวชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
 - 6) ให้การติดตามทางสังคมของผู้ผ่านการบำบัดรักษา รวมทั้งติดตามผลการให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยถือการดำเนินงานในพื้นที่

2.3 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต

2.3.1 การรับคำขอเข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

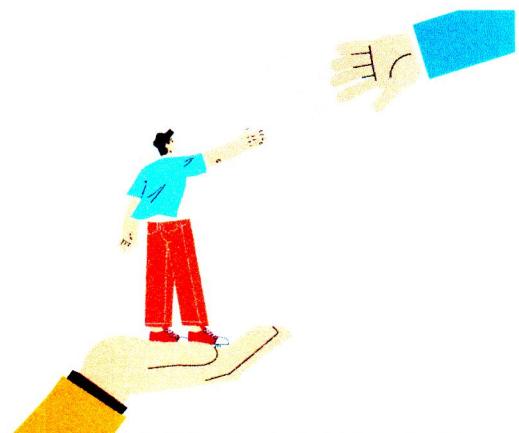
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขตรับคำขอ ที่ถูกส่งข้อมูลในระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสค.) จากศูนย์คัดกรอง สถานพยาบาล สถานีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และกรังงานในระบบ บสค. โดยตรวจข้อเท็จจริงอย่างสม่ำเสมอ

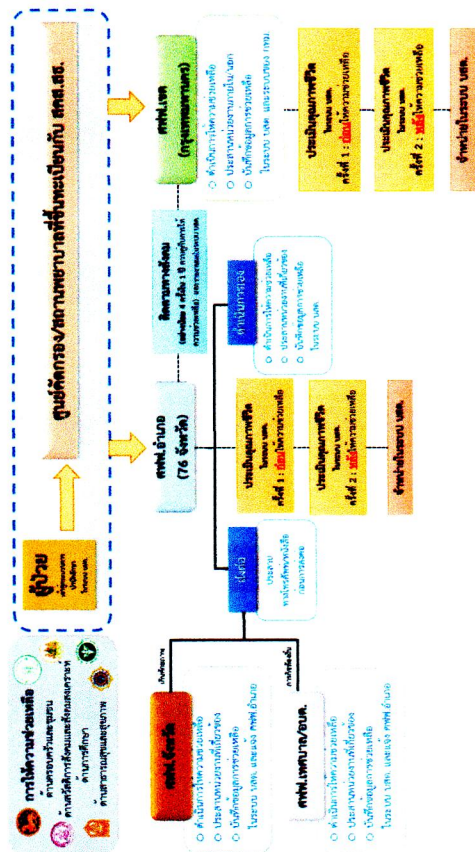
2.3.2 การพิจารณาคำขอเข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

- 1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขตดำเนินการตรวจสอบความต้องการว่าอยู่ในขอบข่ายภารกิจที่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือภายใต้ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และความเหมาะสม ประกอบกับบุคคลดังกล่าวเป็นประชาชน ผู้อยู่อาศัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครหรือไม่ โดยอาจดำเนินการสัมภาษณ์หรือแจ้งให้ตำรวจสอบสวนความต้องการที่แท้จริงและเหมาะสม และกรังงานในระบบ บสค.
- 2) ก่อนดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขตประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 1 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และบันทึกข้อมูลลงในระบบ บสค.

2.3.3 การให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต

- 1) กรณีให้ความช่วยเหลือได้ เช่น ด้านสวัสดิการสังคม ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านที่อยู่อาศัยชั่วคราว ด้านการส่งเสริมให้ครอบครัวชุมชนมีส่วนร่วม เป็นต้น โดยแจ้งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมทราบผลการให้ความช่วยเหลือ/ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ การเยี่ยมบ้าน/นัดหมายติดตามผลถึงได้รับการฟื้นฟูทางสังคม/การติดตามในพื้นที่
 - 2) กรณีไม่สามารถให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกรุงเทพมหานครฯ จะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ เช่น ศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการเรือน (สกร.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นต้น โดยแจ้งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมทราบผลการให้ความช่วยเหลือ/การติดตาม ดูแลช่วยเหลือ การเยี่ยมบ้าน/นัดหมายติดตามผลถึงได้รับการฟื้นฟูทางสังคม/การติดตามในพื้นที่
 - 3) การประสานส่งต่อข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต Export ข้อมูลจากระบบข้อมูลของกรุงเทพมหานครเป็นไฟล์ PDF ส่งข้อมูลทาง e-mail ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อให้ความช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งกลับมายังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต ผ่านทาง e-mail รวมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบส่งต่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม กรุงเทพมหานคร
- 1) การรายงานผลการให้ความช่วยเหลือ
 - 1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขตดำเนินการช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขตดำเนินการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือ หรือประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 2 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และจำแนกในระบบ บสค. รวมทั้งรายงานผลในระบบส่งต่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม กรุงเทพมหานคร

การดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

เมื่อผู้เสพได้เข้าสู่กระบวนการคิดครองและบำบัดรักษาในสถานพยาบาล (โรงพยาบาลที่ได้รับการขึ้นทะเบียน โดยสำนักงานสาธารณสุขและกรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข) และสละความประสงค์ที่ต้องการขอรับความช่วยเหลือ ให้ศูนย์คิดครอง/สถานพยาบาลนำข้อมูลดังกล่าวในระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศไทย (บสค.) และส่งความต้องการขอรับความช่วยเหลือไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ (76 จังหวัด)/เขต (กรุงเทพมหานคร) โดยดำเนินการดังนี้

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม สังกัดกระทรวงมหาดไทย

1) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ดำเนินการทบทวนในระบอบ บสค. โดยให้เจ้าหน้าที่สอบถามและประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 1 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้เสพยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และบันทึกข้อมูลลงในระบบ บสค. เพื่อประเมินและวิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นต่อความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จากนั้นประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชุมชนของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ส่งเคราะห์ตามความจำเป็นและเหมาะสม ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน เมื่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ดำเนินการช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ดำเนินการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือ พร้อมประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 2 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้เสพยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และจำหน่ายในระบอบ บสค. ทั้งนี้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอดำเนินการติดตามทางสังคมควบคู่กับการให้ความช่วยเหลือ

2) กรณีที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอเห็นว่า ไม่อยู่ในขอบข่ายที่สามารถดำเนินการประสานให้ความช่วยเหลือ และควรส่งต่อ โดยพิจารณาเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1) กรณีที่เกินกว่าศักยภาพจะส่งต่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด โดยให้ประสานส่งความต้องการขอรับความช่วยเหลือไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด และให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดพิจารณาว่าอยู่ในขอบข่ายที่จะสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้ หรือต้องประสานหน่วยงานอื่นระดับจังหวัด เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานแรงงานจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ส. หรือหน่วยงานที่เหมาะสมอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือ และดำเนินการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือในระบอบ บสค. พร้อมแจ้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอเพื่อดำเนินการประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม หรือจำหน่ายในระบอบ บสค.

2.2) กรณีที่อยู่ในขอบข่ายที่จะส่งต่อเข้ารับบริการในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล โดยตรวจสอบความต้องการของผู้ที่ขอเข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคมว่า อยู่ในขอบข่ายภารกิจที่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือภายใต้ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และความเหมาะสม ประกอบกับบุคคลดังกล่าวเป็นประชาชนอยู่อาศัยในระดับเขตพื้นที่หรือท้องถิ่นหรือไม่ โดยอาจดำเนินการสัมภาษณ์ หรือพื้นที่ที่ตรงต่อความต้องการที่แท้จริงและเหมาะสม หากดำเนินการได้ให้ส่งกรณีการให้ความช่วยเหลือในระบอบ บสค. พร้อมแจ้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอเพื่อดำเนินการประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และจำหน่ายในระบอบ บสค.

ทั้งนี้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ ดำเนินการติดตามทางสังคมควบคู่กับการให้ความช่วยเหลือ อย่างน้อย 4 ครั้ง ภายใน 1 ปี และรายงานผลการติดตามทางสังคมในระบอบ บสค.

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต สังกัดกรุงเทพมหานคร

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต ดำเนินการทบทวนในระบอบ บสค. โดยให้เจ้าหน้าที่สอบถามและประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 1 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้เสพยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และบันทึกข้อมูลลงในระบบ บสค. เพื่อประเมินและวิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นต่อความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จากนั้นประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกรุงเทพมหานครและหน่วยงานภายนอกตามที่เห็นสมควร เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ส่งเคราะห์ตามความจำเป็นและเหมาะสม ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน เมื่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต ดำเนินการช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต ดำเนินการบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือ พร้อมประเมินคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ครั้งที่ 2 ตามแบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตผู้เสพยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และจำหน่ายในระบอบ บสค. พร้อมทั้งบันทึกในระบบส่งต่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเขต ดำเนินการติดตามทางสังคมควบคู่กับการให้ความช่วยเหลือ อย่างน้อย 4 ครั้ง ภายใน 1 ปี และรายงานผลการติดตามทางสังคมในระบอบ บสค.

บทที่ 4

การติดตามและรายงานผลของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

การติดตามของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

การติดตามทางสังคมเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลหรือความคืบหน้าของการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมดำเนินการหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยวัดผลในเชิงจิตวิทยา สังคม การศึกษา เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในตนเองและไม่กลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอำเภอ/เขต เป็นแกนหลักในการทำหน้าที่ติดตามทางสังคมควบคู่กับการให้ความช่วยเหลือ โดยการประสานงานร่วมกับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานอื่นๆ เพื่อดำเนินการติดตามทางสังคมตามระยะเวลาที่กำหนด

การติดตามทางสังคม จะพิจารณาในมิติ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านสุขภาพ ได้แก่ สุขภาพทางกายและจิต การได้เข้ารับการรักษากการเจ็บป่วยตามอาการ การพักผ่อนที่เพียงพอ ความพึงพอใจในชีวิตทางกายและทางใจ ความเจ็บป่วยทางอารมณ์ เป็นต้น
2. ด้านสังคมและการศึกษา ได้แก่ ความรู้สึกรับผิดชอบสิ่งที่ได้รับมอบหมาย การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และครอบครัว ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิต โอกาสในการเข้าถึงการศึกษา/การพัฒนาทักษะ เป็นต้น
3. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความมั่นคงทางการเงิน โอกาสการเข้าถึงการทำงาน เป็นต้น
4. ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมรอบข้างที่เหมาะสม การมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม เป็นต้น

วิธีการติดตามทางสังคม สามารถดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การติดตามทางตรง
 - 1.1 การลงพื้นที่ตรงไปยังผู้ที่ได้รับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ณ ที่อยู่อาศัย โดยทีมบูรณาการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร/ผู้แทนหน่วยงานในพื้นที่ ชุดปฏิบัติการประจำตำบล (ชปด.) เป็นต้น
 - 1.2 การนัดหมายให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเดินทางมารายงานตัวด้วยตนเองยังสถานที่ที่กำหนด
 - 1.3 การจัดอบรมเป็นหมู่คณะ เพื่อติดตามทางสังคม และเสริมสร้างทักษะการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น
2. การติดตามทางอ้อม
 - 2.1 การโทรศัพท์เพื่อสอบถามกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมโดยตรง หรือสอบถามจากครอบครัว คนใกล้ชิด หรือผู้ป้าชุมชน
 - 2.2 ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการช่วยในการติดตาม เช่น ไลน์ (Line) และแอปพลิเคชันอื่นๆ เป็นต้น

ระยะเวลาการติดตาม

ให้ดำเนินการตั้งแต่วันที่เริ่มขอความช่วยเหลือ อย่างน้อย 4 ครั้ง ภายใน 1 ปี ดังนี้

- ครั้งที่ 1 : 1 เดือน
- ครั้งที่ 2 : 3 เดือน
- ครั้งที่ 3 : 6 เดือน
- ครั้งที่ 4 : 12 เดือน

ทั้งนี้ สามารถดำเนินการติดตามได้มากกว่า 4 ครั้งภายใน 1 ปี โดยพิจารณาตามความเหมาะสม หรือนโยบายของแต่ละพื้นที่

การรายงานผลของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

การรายงานผลของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นกระบวนการแจ้งผลเพื่อให้ทราบถึงสถานะของการให้ความช่วยเหลือ และการกิจที่ได้รับมอบหมายหลังจากปฏิบัติงานขั้นตอนนั้นเสร็จสิ้นแล้ว และเสนอต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจะดำเนินการบันทึกและรายงานข้อมูลผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ในระบบข้อมูล การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศไทย (บสท.) และระบบส่งต่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม กรุงเทพมหานคร รวมทั้ง ดำเนินการประมวลผลและจัดทำรายงานการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด อำเภอ และเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์และการตัดสินใจเชิงนโยบาย ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ
 - 1.1 จำนวนศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่มีการจัดตั้งและมีการดำเนินงาน
 - 1.2 ข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
 - 1) จำนวนผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม
 - 2) จำนวนผู้ที่อยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณา
 - 3) จำนวนผู้ที่ได้รับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมจำนวนตามประเภทการช่วยเหลือ
 - 4) จำนวนผู้ที่ไม่สามารถให้การฟื้นฟูสภาพทางสังคมได้
 - 1.3 ข้อมูลการติดตามทางสังคม
 - 1) จำนวนผู้ที่ได้รับการติดตามจำนวนตามจำนวนครั้งที่ติดตาม
 - 2) จำนวนผู้ที่ได้รับการติดตามจำนวนการยวิธีการติดตาม
 - 3) จำนวนผู้ที่ไม่สามารถติดตามได้
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ
 - 2.1 ปัญหาและข้อจำกัดจากการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทุกระดับ
 - 2.2 ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพทางสังคมที่ดีขึ้นของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ตามลักษณะความช่วยเหลือที่ได้รับ

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ให้ดำเนินการดังนี้

1. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดจัดทำรายงานข้อมูลดังกล่าว เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินงานการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดเป็นรายเดือนทุกเดือน เพื่อให้คณะกรรมการศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนำเสนอรายงานการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมต่อศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด
2. ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมกรุงเทพมหานครจัดทำรายงานข้อมูลดังกล่าว เสนอต่อศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานครทุกเดือน หรือพิจารณาตามความเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการกำกับการดำเนินงานตามสถานการณ์

ภาคผนวก

กฎกระทรวง

การฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษา
พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ และมาตรา ๑๑๘ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ได้แก่

(๑) ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาที่มีการประสานหรือส่งต่อมาจากศูนย์คัดกรอง
สถานพยาบาลยาเสพติด สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง
กับการแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๒) ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษาตามมาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๓๔ หรือมาตรา ๑๖๔
ที่ยื่นคำขอเข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมต่อศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจ
ให้บุคคลอื่นยื่นคำขอแทน

ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมพิจารณาบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้วได้รับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม
ในด้านใด พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมทราบถึงสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน
หรือสงเคราะห์จากรัฐด้วย

ข้อ ๓ การยื่นคำขอ การแจ้ง หรือการติดต่อใด ๆ และการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ
ตามกฎหมายกระทรวงนี้สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยให้ดำเนินการตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่มีเหตุไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งได้ ให้ดำเนินการ
ณ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่อยู่ในพื้นที่หรือวิธีการทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

(๔) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้ยากจน และไม่ได้รับเงินสงเคราะห์หรือ
เงินช่วยเหลือใด ๆ จากภาครัฐหรือภาคเอกชน หรือได้รับเงินไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ให้ศูนย์ฟื้นฟู
สภาพทางสังคมร่วมกับกระทรวงมหาดไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการให้บุคคลดังกล่าวได้รับเงินสงเคราะห์หรือเงินช่วยเหลือตามสิทธิที่มี รวมทั้งจัดหา
เครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามความจำเป็น

ข้อ ๗ การฟื้นฟูสภาพทางสังคมด้านการศึกษา ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม
ไม่ได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาใดหรืออยู่ระหว่างพักการศึกษา ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมร่วมกับ
กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมได้รับการศึกษา
โดยคำนึงถึงเพศ อายุ ครอบครัว ภาวะ สถานะทางการเงิน และสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เข้ารับ
การฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ข้อ ๘ การฟื้นฟูสภาพทางสังคมด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดตามและช่วยเหลือผู้เข้ารับการฟื้นฟู
สภาพทางสังคมให้ได้รับการรักษาหรือรับบริการด้านสาธารณสุข โดยการติดตามและดูแลด้านสุขภาพ
กายและใจ รวมถึงการให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกาย

ข้อ ๙ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมทั้งยินยอมให้มีการติดตามผลความคืบหน้าในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม
ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมถึงดำเนินการใด ๆ ตามที่ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทาง
สังคมกำหนด

ข้อ ๑๐ ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทาง
สังคมลงในระบบฐานข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินการ
เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ทุกหกเดือน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

อนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ข้อ ๔ ในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม ให้ดำเนินการในด้านหนึ่งด้านใดหรือหลายด้าน ดังต่อไปนี้
(๑) ด้านครอบครัวและชุมชน ได้แก่ การสร้างเสริมสัมพันธภาพในครอบครัว การส่งเสริม
ให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา การติดตาม ดูแล และช่วยเหลือผู้เข้ารับ
การฟื้นฟูสภาพทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

(๒) ด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ
การช่วยเหลือและสนับสนุนให้ทำที่อยู่อาศัย การสนับสนุนเงินสงเคราะห์ เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสิ่งจำเป็น
ต่อการดำรงชีพ

(๓) ด้านการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษานอกระบบ

(๔) ด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ได้แก่ การติดตามและดูแลด้านสุขภาพ ให้คำปรึกษา แนะนำ
และให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๕ การฟื้นฟูสภาพทางสังคมด้านครอบครัวและชุมชน ให้ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนประเมินสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟู
สภาพทางสังคมอยู่อาศัย ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสถานะในครอบครัวเพื่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม
รวมถึงวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไข โดยมีการวางแผนและให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหา
เป็นการเฉพาะราย

ข้อ ๖ การฟื้นฟูสภาพทางสังคมด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ให้ศูนย์ฟื้นฟู
สภาพทางสังคมตรวจสอบสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมและ
สภาพที่อยู่อาศัย โดยคำนึงถึงเพศ อายุ สถานะ และสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เข้ารับการฟื้นฟู
สภาพทางสังคม และให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง หรือยังไม่สามารถ
กลับเข้าอยู่อาศัยในที่อยู่อาศัยของตนได้ ให้ดำเนินการจัดหาที่อยู่อาศัย สถานที่พักพิง หรือ
สถานสงเคราะห์ แล้วแต่กรณี เป็นการชั่วคราวหรือถาวร โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นผู้เยาว์และไม่มีผู้ปกครองหรือผู้ดูแล หรือเป็น
ผู้สูงอายุหรือผู้พิการทุพพลภาพจนไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้และไม่มีผู้ดูแล ให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู
สภาพทางสังคมอยู่ในความดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และ
กระทรวงมหาดไทยหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) กรณีผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมไม่ได้ประกอบอาชีพ ให้สอบถามความต้องการ
ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม โดยร่วมกับกระทรวงแรงงานเพื่อจัดหางานที่เหมาะสมกับทักษะ
ความรู้ และความสามารถของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคม หรือจัดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟู
สภาพทางสังคมได้รับการฝึกอาชีพ ตลอดจนประสานงานกับสถานประกอบการที่ที่สอดคล้องหรือให้ความร่วมมือ
กับศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในการให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเข้าทำงาน โดยอาจออกหนังสือรับรอง
ความประพฤติตามสถานประกอบการร้องขอก็ได้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๑๘ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมาย
ยาเสพติด บัญญัติว่า การฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
บำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม
พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๑ (๔) มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมาย
ยาเสพติด คณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและรับรองคุณภาพศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการประสานนโยบายและอำนวยความสะดวก
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

“ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม” หมายความว่า สถานที่ทำการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด
หรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

“การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์” หมายความว่า การสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์
ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำ บริक्षा และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- (๒) ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งการสนับสนุนผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการ
บำบัดรักษาให้ได้อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว
- (๓) ช่วยเหลือเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา เงินทุนสงเคราะห์ และให้การสงเคราะห์อื่น ๆ
ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพแก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างหรือสถานประกอบการรับผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการ
บำบัดรักษาเข้าทำงาน
- (๕) ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาและติดตาม ดูแล
และช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ข้อ ๔ ให้มีศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานปฏิบัติการให้การสนับสนุน
ช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา ดังนี้

- (๑) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในจังหวัด
- (๒) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในกรุงเทพมหานคร
- (๓) ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมทั้งที่กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้ง

ผู้ถือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 49

การจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ ให้มีการขึ้นทะเบียนเพื่อการกำกับตรวจสอบ
คุณภาพการดำเนินงานโดยยื่นขอขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟู
ผู้ติดยาเสพติด

ข้อ ๕ ให้ใช้พื้นที่ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครหรือพื้นที่อื่น
ที่เหมาะสมเป็นที่ตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามข้อ ๔ (๑) และ (๒) ให้ครอบคลุมพื้นที่ระดับเขต
จังหวัด อำเภอ ตำบลและระดับหมู่บ้าน

เจ้าหน้าที่ในศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมตามข้อ ๔ (๑) และ (๒) ให้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่
ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข หรือกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับสถานที่ตั้ง
และศักยภาพในการเข้าถึงและความสะดวกในการบริการของผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ข้อ ๖ ให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่น
ตามข้อ ๔ (๑) โดยพิจารณาจัดตั้งจากองค์การพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชนหรือองค์กรอื่นที่มีความร่วมมือ
และมีความประสงค์จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อการสนับสนุนช่วยเหลือและ
สงเคราะห์ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการบำบัดรักษา

ข้อ ๗ การขอจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่น ตามข้อ ๔ (๑) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชนหรือองค์กรอื่นแจ้งความประสงค์ไปยังกระทรวงมหาดไทย
หรือกรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณา
- (๒) การบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการรูปแบบการดำเนินงานในศูนย์ฟื้นฟู
สภาพทางสังคมในจังหวัดหรือศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในกรุงเทพมหานครมาใช้ได้โดยอนุโลม
- ข้อ ๘ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในระดับจังหวัดที่กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานคร
จัดตั้งทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติงานกลางของจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร โดยให้มีหน้าที่
- (๑) ประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ
องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ เพื่อประสานนโยบาย แผนงาน และความร่วมมือต่าง ๆ
- (๒) ดำเนินการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ ไปยัง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ ในพื้นที่
- (๓) รวบรวมการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์จากภาคธุรกิจ เกษชน สมาคม องค์กร
ชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อแจ้งไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ
ในพื้นที่
- (๔) กำหนดช่องทางการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์ จากองค์กรพัฒนาเอกชน
องค์กรชุมชน หรือองค์กรอื่นไปยังศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ ในพื้นที่
- (๕) จัดให้มีการสนับสนุนช่วยเหลือและสงเคราะห์อย่างใด ๆ แก่ผู้ติดยาเสพติดหรือผู้ผ่านการ
บำบัดรักษาเพื่อที่สามารถคืนสู่สังคมได้ตามปกติ

ผู้ถือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 50

(๖) กำกับติดตามผลการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมในพื้นที่และกำหนดมาตรการ
แก้ไขปัญหาลุทธิอาชญากรรมที่เกิดขึ้น เพื่อบรรเทาผลกระทบการปรับปรุง แก้ไขกระบวนการสนับสนุน
ช่วยเหลือและสงเคราะห์ในพื้นที่

ข้อ ๙ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย
กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน ป.ป.ส.
สนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมระดับต่าง ๆ

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมอื่นที่จัดตั้งขึ้นจากองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชนหรือองค์กรอื่น
สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามวรรคแรกได้
โดยความเห็นชอบของคณะทำงาน

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการตรวจติดตาม กำกับ การดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสภาพ
ทางสังคมระดับต่าง ๆ

ข้อ ๑๑ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ดำเนินงานครบสามปี ให้ยื่นขอรับรองคุณภาพ
ต่อการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และให้ขอรับรองคุณภาพทุกสามปี

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
อนุทิน ชาญวีรกูล
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

Download เอกสารเพิ่มเติม

กฎหมายและอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
ประกาศ/ระเบียบ/คำสั่ง/หนังสือ
แบบประเมินคุณภาพชีวิตผู้เสพ/ผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด

ผู้ถือแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม 51

เบอรัลสายด่วน

สายด่วนแจ้งเบาะแสอาชญากรรม	1386
สายด่วนบำบัดยาเสพติด	1165
สายด่วนร้องเรียน/แจ้งทุกข์ กระทรวงมหาดไทย	1567
ศูนย์รับแจ้งทุกข์กรุงเทพมหานคร	1555
สายด่วนป้องกัน/จัดเวช/วิกฤตฉุกเฉิน สภท.	1669
สายด่วนเหตุร้าย/ผู้ปวยจิตเวชก่อนเหตุรุนแรง - กลุ่มคลัง	191

ช่องทางการบำบัดรักษาและข้อมูลสำหรับการติดต่อประสานงาน ดังนี้

สังกัดกรมการแพทย์

1. สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี	0 2531 0080-8
2. โรงพยาบาลสันติราษฎร์ขอนแก่น	0 4342 4500-3
3. โรงพยาบาลสันติราษฎร์อุดรธานี	0 4229 5760 ต่อ 101
4. โรงพยาบาลสันติราษฎร์เชียงใหม่	0 5329 8082-4
5. โรงพยาบาลสันติราษฎร์แม่ฮ่องสอน	0 5361 3051-6
6. โรงพยาบาลสันติราษฎร์ปัตตานี	0 7346 0351-3
7. โรงพยาบาลสันติราษฎร์สงขลา	0 7430 2540-499

สังกัดกรมสุขภาพจิต

1. สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา	0 2442 2500
2. สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์	0 2441 6100
3. สถาบันจิตเวชเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์	0 2248 8999
4. โรงพยาบาลศรีธัญญา	0 2528 7800
5. โรงพยาบาลยุวประสาทโทยกุล	0 2384 3381
6. โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์	0 3726 2995-8
7. โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชนครินทร์	0 4423 9999
8. โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์	0 4535 2500
9. โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์	0 4320 9999
10. สถาบันพัฒนาการเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0 4393 0770-1
11. โรงพยาบาลจิตเวชนครพนมราชนครินทร์	0 4251 9000
12. โรงพยาบาลจิตเวชเลยราชนครินทร์	0 4280 8100
13. โรงพยาบาลสวนปรุง	0 5390 8500
14. โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์	0 5621 9444
15. โรงพยาบาลจิตเวชพิษณุโลก	05 5312 555
16. โรงพยาบาลสวนสราญรมย์	0 7791 6500
17. สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นภาคใต้	0 7731 0688
18. โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์	0 7431 7400

รายชื่อหน่วยงานที่ร่วมจัดทำคู่มือ

“แนวทางการดำเนินงานศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม”

นักวิชาการ

รศ.พ.ศ.หญิง ดร.ทพรัตน์ สัยติกุล
ผศ.ดร.ปรีชญานันท์ นิกพัณ
นายภิตติชัย เหลืองกำจร

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นักวิชาการอิสระ

กระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
กรมการปกครอง
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรุงเทพมหานคร

สำนักพัฒนาสังคม
สำนักอนามัย
สำนักการศึกษา
สำนักงานเขตมีนบุรี
สำนักงานเขตดินแดง
สำนักงานเขตประเวศ
สำนักงานเขตจตุจักร

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และฟื้นฟูพัฒนาสุขภาพ

ศูนย์ศึกษาภาษาต่างประเทศ

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสมุทรปราการ
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดบึงกาฬ สาขาย่านเอกปากมัต
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสระบุรี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสระบุรี สาขาย่านหนองแค
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสระบุรี สาขางค์การบริหารส่วนตำบลบ่อลอย
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสกลนคร
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสกลนคร สาขางค์การบริหารส่วนตำบลสมเด็จ
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสกลนคร สาขาศาสนาตำบลเขาพระงาม
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสกลนคร สาขาย่านอบบึง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสระแก้ว
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสระแก้ว สาขาย่านวังน้ำเย็น
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสระบุรี สาขางค์การบริหารส่วนตำบลคาง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสระบุรี สาขางค์การบริหารส่วนตำบลคาง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา สาขาย่านปอชิง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนครราชสีมา สาขาศาสนาคนนครราชสีมา
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุบลราชธานี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุบลราชธานี สาขาย่านเมืองอุบลราชธานี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุบลราชธานี สาขางค์การบริหารส่วนตำบลกระโสม
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดศรีสะเกษ
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดศรีสะเกษ สาขาย่านโพธิ์ศรีสุวรรณ
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดศรีสะเกษ สาขาศาสนาตำบลไผ่ใหญ่
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดขอนแก่น
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดขอนแก่น สาขาย่านเมืองขอนแก่น
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดขอนแก่น สาขางค์การบริหารส่วนตำบลบึงใหญ่
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุดรธานี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุดรธานี สาขาย่านอุกคืบ
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุดรธานี สาขาศาสนาตำบลบ่อโพนสูง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดร้อยเอ็ด
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดร้อยเอ็ด
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดชัยภูมิ
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดชัยภูมิ สาขาย่านบ้านดัด
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอำนาจเจริญ
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอำนาจเจริญ สาขาย่านบ้านบึง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนครสวรรค์
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนครสวรรค์ สาขาย่านตาคลี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดพิจิตร สาขาย่านบ้านบึง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดพิจิตร สาขาย่านบ้านบึง

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุทัยธานี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุทัยธานี สาขาอำเภอคลองขลุง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดอุทัยธานี สาขาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดกาญจนบุรี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดกาญจนบุรี สาขาอำเภอท่ามะกา
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดกาญจนบุรี สาขาเทศบาลตำบลศรีสวัสดิ์
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดเพชรบุรี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดเพชรบุรี สาขาอำเภอท่ายาง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาเทศบาลตำบลวิภาวดี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนครศรีธรรมราช
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดนครศรีธรรมราช สาขาอำเภอปากพนัง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดฉะเชิงเทรา
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดฉะเชิงเทรา สาขาอำเภอวังตะกอก
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสิงห์บุรี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดสิงห์บุรี สาขาเทศบาลเมืองท่าช้าง
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดปทุมธานี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดปทุมธานี สาขาอำเภอคลองเตย
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดลพบุรี
ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัดลพบุรี สาขาองค์การบริหารส่วนตำบลควนโดน

สร้างชุมชน ให้เข้มแข็ง ไม่ทิ้งใคร ไว้ข้างหลัง

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
สำนักงาน ป.ป.ส.

สายด่วนบำบัดยาเสพติด

1165

